

Klimaatverandering overal zichtbaar in Nederlandse natuur
Juni 2002 (fragment)

Overall in de Nederlandse natuur zijn de gevolgen van klimaatverandering zichtbaar. Al eerder was bekend dat bij specifieke soorten veranderingen optreden. Op een vandaag gehouden veldsymposium van Stichting Natuur en Milieu en het **Nationaal Groenfonds** lieten wetenschappers echter zien dat de effecten al bij veel planten- en diersoorten zichtbaar zijn. Door klimaatverandering zal de rijkdom van planten- en diersoorten in Nederland onherroepelijk achteruit gaan. Maatregelen kunnen niet langer worden uitgesteld.

Tropische korstmossen op onze eiken

De gemiddelde temperatuur in Nederland in de periode 1980-2000 was 0,7 graad hoger dan de eerste twintig jaar van de vorige eeuw. Daardoor treden er in vrijwel alle typen natuur verschuivingen op in de soortenrijkdom. Een paar voorbeelden:

- Op onze eiken duiken tropische korstmossen op.
- Jonge koolmeesjes kruipen uit het ei terwijl hun voedsel, de rupsen van de wintervlinder, al grotendeels verdwenen is. Doordat het eerder in het jaar warmer is, zijn de rupsen eerder vlinders geworden.
- Bepaalde Nederlandse insectensoorten sterven uit en worden vervangen door zuidelijke soorten (vaak de meer algemene). Het meest spectaculaire voorbeeld hiervan is het oprukken van de grote geel met zwart gestreepte wespenspin.

Planten en dieren opgesloten in te kleine natuurgebieden

De verwachting is dat de komende jaren de veranderingen in de natuur groter en zichtbaarder zullen worden. Er zullen vaker plagen optreden, zoals van de processierups (een zuidelijke soort) in Brabant, en er zullen meer voedselketens in problemen komen, zoals de koolmees met zijn rupsen. De algemene trend is dat planten- en diersoorten het te warm krijgen en daarom naar het noorden willen opschuiven. Dat is op zich zelf niet dramatisch; veranderingen in de natuur zijn van alle tijden. De verandering van het klimaat gaat echter ongekend snel en veel soorten kunnen het tempo niet bijhouden. Andere soorten zitten opgesloten in een klein natuurgebied doordat de Nederlandse natuur te versnipperd is. Het landschap ontbeert veel robuuste verbindingzones waarlangs de soorten zich zouden kunnen verplaatsen. "Al langer pleiten wij voor een snellere aanleg en voldoende financiering van de ecologische hoofdstructuur (EHS). De ontwikkelingen die wij vandaag in het veld te zien kregen, bevestigen dat. In de huidige politieke constellatie dreigt de EHS ten onrechte op de achtergrond te raken.", aldus Roelof Balk, directeur van het Nationaal Groenfonds.